

11400 Младеновац– Стојана Новаковић 2– Тел. 011/8231-331, Факс. 011/8233-417
e-mail: pss.kosmaj@my-its.net

Аутори: дипл.инг.Виолета Величковић, дипл.инг Љиљана Крсмановић, дипл.инг Бранислав Радовановић, дипл.инг.Предраг Перић и инг.Драгољуб Глишић

ФАКТОРИ КОЈИ УТИЧУ НА СПОСОБНОСТ ЧУВАЊА ПЛОДОВА ЈАБУКЕ

Квалитет јабуке у току чувања и поред бербе у оптималном термину за складиштење зависи од низа фактора који се морају имати у виду за дефинисања услова и дужине чувања.

УТИЦАЈ КЛИМЕ: Однос температура и падавина утиче на способност чувања плодова јабуке. Посмеђивање плодова око семене кућице и смежуравање је чешће после периода са ниском температуром пре бербе. Ако су колебања дневних и ноћних температура већа то се позитивно одражава на интезитет допунске боје.

УТИЦАЈ ЗЕМЉИШТА: Плодови јабуке раније сазревају на стаблима која се налазе на песковитом него на тешком земљишту. Плодови са стабала са тешких земљишта могу се чувати дуже.

УТИЦАЈ ЂУБРЕЊА: Обилно ђубрење азотом и калијумом отежава одређивање момента бербе, а утиче на посмеђивање покожице плода у току чувања. Ако је јесен кишна, а прихрана је вршена без наводњавања, или у зависности од врсте минералног ђубрива, може доћи до активирања азота што успорава разградњу хлорофила и тиме смањује складишну способност плодова за дуже чување.

УТИЦАЈ ЗАШТИТЕ: Већина гљивичних оболења се на плодовима уноси у складиште с тим да се симптоми појављују у току чувања у хладњачама, односно у складишним просторима. Један од главних проузроковача болести у току чувања у хладњачи је гљива *Gloeosporium* sp, па би воћке требало прскати пре бербе.

УТИЦАЈ ПОДЛОГЕ: Подлога која је слабије бујности позитивно утиче на обојеност плода, а такви плодови се боље чувају од плодова са бујнијих подлога. Такође, плодови са стабала на подлогама слабије бујности сазревају раније за 8-10 дана.

УТИЦАЈ СТАРОСТИ СТАБЛА: Плодови младих стабала су крупнији и као такви нису погодни за дуже чување.

УТИЦАЈ ПРАВИЛНЕ БЕРБЕ: За добар успех у берби и касније у чувању и продаји плодова, приликом бербе неопходно је берачима предочити правила бербе. Плодови се правилно беру тако да се плод прихвати руком, лагано одигне и заротира тако да се петелка одваја на месту где је причвршћена за границу. Плодове треба брати по сувом времену али водити рачуна да не буде претопло.

Плодове треба брати са петелком, али водити рачуна да се приликом спуштања плодова у сандук они не бацају јер се петелком могу оштетити плодови који су већ убрани.

Берач не сме имати дуге нокте јер њима може да оштећује плодове. Плодови се не смеју тргати јер долази до гњечења плода прстима, оштећују се границице за рађање у наредној години и долази до опадања суседних плодова. Бербу увек треба почети са доње гране у циљу избегавања могућег падања плодова са горњих грана и потом осипање плодова на доњим гранама. Код сорти код којих плодови не дозревају истовремено неопходно је брати у два или више наврата.

РЕЗУЛТАТИ МАКРООГЛЕДА КУКУРУЗА У 2009.ГОД.

Општи подаци:

1. Место извођења огледа: Рабровац, на парцели произвођача: Милентијевић Петра
2. Тип земљишта: Гајњача
3. Предусев: Пшеница
4. Ђубрење: НПК 16:16:16 300кг/ха и прихрана КАН 300кг/ха
5. Основна обрада и време извођења: Зимско орање, тањирање и дрљање пред сетву
6. Површина за поједини хибрид у огледу: 0,20 ха.
7. Међуредни размак: 0,70 м.
8. Датум сетве: 09.04.2009. год.
9. Датум бербе: 14.09.2009. год.
10. Име и презиме извођача огледа: Виолета Величковић дипл.инг.

ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД МАКРООГЛЕДА

Р.бр.	ХИБРИД	Густина сетве (у 000) биљака	Обрано биљака по ха у берби (у 000)	% влаге зрна у берби	Принос зрна са 14% влаге (у т/ха)
1.	ZP 341	60	57	13,0	10,9
2.	ZP 434	55	53	16,7	12,1
3.	ZP 505	55	52	17,2	11,9
4.	ZP 544	55	52	15,4	10,5
5.	ZP 666	55	52	15,0	11,6
6.	ZP 677	55	52	22,3	10,9
7.	ZP 684	55	52	21,0	11,5
8.	ZP 704	55	54	23,4	11,8
9.	ZP 735	55	53	23,3	11,5
10.	NS 3014	71	69	17,5	10,1
11.	NS 4030	71	69	18,1	10,5
12.	NS 4015	65	63	22,8	10,1
13.	NS 5043	65	63	17,0	11,3
14.	NS 510	65	63	20,7	10,7
15.	NS 540	65	63	15,9	10,8
16.	NS 5010	65	63	21,6	10,5
17.	NS 640	65	64	19,7	11,4
18.	NS 6010	59	58	13,6	12,3
19.	NS 6030	59	59	17,2	11,3
20.	ZENIT	59	56	19,5	10,8
21.	RADAN	59	56	15,0	11,3
22.	TISA	59	56	17,4	10,1
23.	NS 7020	59	56	18,5	11,5
24.	NS 770	59	57	24,5	10,5
25.	AS 41	65	63	27,8	10,7
26.	AS 51	59	59	17,4	10,2
27.	AS 54	62	60	17,1	10,1
28.	AS 62	62	60	21,7	10,3
29.	AS 63	57	56	22,7	10,8
30.	AS 73	53	53	20,2	10,4
31.	AS 72	62	61	16,8	10,7
32.	BC 398	79	65	17,2	10,3
33.	BC 418 B	75	61	18,1	10,5
34.	BC 678	62	56	17,8	10,1

Пољопривредна стручна служба Космај -Младеновац у производној 2009. год, поставила је макрооглед са хибридима кукуруза на парцели пољопривредног произвођача Милентијевић Петра у КО Рабровац-општина Младеновац.

Парцела је површине 8.5 ха, и засејан је 34 хибрид кукуруза из четири Института. Предусев је била пшеница, орање-зимско, предсетвена припрема земљишта је урађена солидно. Разлог за не баш најбољу припрему земљишта је тип земљишта-гајњача, за коју знамо како је тешка за рад, а такође и падавина није било у време припреме, требало је све то ускладити, али и поред тога су добри резултати приноса, јер је касније био добар распоред падавина.

Основно ђубрење је растушено пред сетву и то НПК 16:16:16 у количини од 300кг/ха.

Сетва је обављена 09.04.2009.год. у оптималном року. После сетве а пре ницања, односно 14. 4. 2009. год, извршено је третирање Аветосав-ом Плус 2 л/ха и са 1 кг. Атразина. Касније, тачније 13. 5.2009. год. третирано је Мотивел + Арат (1+1).

Прихрана је обављена КАН-ом у количини 300кг/ха.

Постављене су табле на време, обележен је сваки хибрид.

У време вегетације, није био правилан распоред падавина, после сетве дуго није било падавина, али касније у току вегетације, односно у време вегетације- у најважнијим вегетативним фазама, кукуруз је добио довољне количине падавина, тако да су приноси далеко бољи од резултата из претходне године.

Не ради нам метеоролошка станица, тако да тачне податке о температурним вредностима, као и податке о количинама падавина не поседујемо.

Берба је обављена 14. 9.2009. год. При берби није било празних места, што је резултат добро обављене сетве и припреме земљишта, приноси су одлични и домаћин је јако задовољан квалитетом, величином и наравно приносом кукуруза

Резултати су дати табеларно.

Виолеџа Величковић гийл.инї.

Заштита воћа после бербе

Значај третирања воћа после бербе је велики. Ово третирање треба обавите сваке године.

Намењено је смањењу инфекционог потенцијала следећих проузроковача болести:

1. Код брескве

-*Taphrina deformans*-проузроковач коврђавости листа брескве

2. Код шљиве

-*Taphrine pruni*-проузроковач рогача шљиве

-*Monillia spp.*-проузроковач сушења цветова и гранчица

-*Clasterosporium carporhilum*-шупљикавости листа

3. Код вишње

-*Bluneriela jaari*-проузроковач шупљикавости листа

-*Monilia spp.*- проузроковач сушења цветова и гранчица

4. Код купине и малине

-*Didimela arplanate*-љубичасте пегавости

Третирање треба обавити када опадне више од две трећине листа. У продаји може се наћи више препарата на бази бакра који се могу користити: Cuproxat, Cuprozin; Fungoran; Bakarnioksihlorid .

Квалитет третирања мора да буде добар, свака гранчица треба да буде добро испрскана. Третирање обавити по мирном времену. Квалитетним и на време обављеним третирањем потенцијал заразе може да се смањи и до 70 %.

Љиљана Крсмановић гийл.инї.

ИЗБОР МЕСТА ЗА ПОДИЗАЊЕ ФАРМЕ

Познато је да се приликом изградње фарме мора водити рачуна где ће се она подићи. Будући да се свакодневно на фарми обављају активности око складиштења сточне хране, храњење животиња, транспорт хране, млека и друго, мора се водити рачуна да простор око саме фарме буде приступачан како за пољопривредну механизацију тако и за људе који свакодневно раде на фарми. Од правилног избора места у многоне ће зависити рентабилност производње и утрошак физичког рада.

Када се бира место где ће се подићи фарма мора се између осталог водити рачуна о следећем:

1. Удаљеност фарме од пута
2. Удаљеност фарме од насеља
3. Близина извора воде (бунара или водовода)
4. Удаљеност од електричног вода
5. Избегавати подводне терене
6. Обезбедити довољно плаца за размештај објеката за смештај сточне хране, механизације, прикључних машина и др.
7. Обезбедити довољно површине за пролаз транспортних средстава (камиона, камиона са приколицом, трактора) и др.

Из наведеног, може се закључити да од правилног избора места за изградњу фарме у многоне зависи економичност производње и утрошак физичког рада што и јесте циљ сваке производње.

Радовановић Бранислав гилл. ині

ЗАДРЖАВАЊЕ ПОСТЕЉИЦЕ (ПЛАЦЕНТЕ)

Задржавање плаценте је једна од метаболичких болести крава која се јавља у периоду након телења. Да би се смањила и спречила појава ових болести (метаболичких), треба водити бригу о здрављу животиња. То су производне болести које првенствено настају због грешака у припремању и састављању оброка. Ове болести се најчешће појављују у периоду засушења грла и то у притајеном облику, а сама болест се манифестује у критичном периоду непосредно након порођаја и у раној фази лактације.

Материца говеда нормално се ослобађа постелејце након 3-8 часова после порођаја, евентуално у року од 12 часова. Ако постелејца није видљива, значи да ју је крава већ избацила, али не мора да значи.

СИМПТОМИ: 24 часа након телења вири остатак плаценте из стиднице, а може се десити да ни један део постелејце није изашао. У прво време нема никаквих знакова болести изузев напињања и савијања леђа. Тек од трећег дана се јављају знаци општег погоршања здравственог стања (смањен апетит и повишена телесна температура). Из стиднице цури секрет непријатног мириса. Животиња се може ослободити постелејце и сама до осмог односно десетог дана. Међутим, тада долази до хроничног запаљења материце и животиње дуго времена остају неплодне, а може доћи и до сепсе са смртним исходом.

УЗРОЦИ: Не зна се поуздано још увек прави узрок задржавања плаценте. Може се рећи да је кондиција преко 3,5 током касне лактације и периода засушења један од разлога задржавања плаценте, као и недостатак контракција услед слабости материчне или трбушне мускулатуре (мањак окситоцина). Слабост мускулатуре је последица разних грешака у исхрани (дефицит енергије, витамина А и Е као и минерала калцијума), држању животиња (недовољно кретање) као и опште слабости организма, а и замор материце услед дуготрајног порођаја. На задржавање постелејце могу да утичу и механичке сметње у пролазу (прерано сужавање цервикалног канала).

ТЕРАПИЈА: Што пре треба да се консултује ветеринар. У року од 24 часа након телења, треба да се спроведе терапија и лечење како се не би негативно одразило на репродукцију грла.

ПРЕВЕНЦИЈА: Давати добро избалансиране оброке пре телења, стимулација окситоцина (краву по телењу измусти што пре или дати телету да сиса како би се стимулисало лучење окситоцина и тиме избацивање плаценте).

Перић Преграј гилл. ині

ИЗБОР МЕСТА ЗА ПОДИЗАЊЕ ФАРМЕ

Познато је да се приликом изградње фарме мора водити рачуна где ће се она подићи. Будући да се свакодневно на фарми обављају активности око складиштења сточне хране, храњење животиња, транспорт хране, млека и друго, мора се водити рачуна да простор око саме фарме буде приступачан како за пољопривредну механизацију тако и за људе који свакодневно раде на фарми. Од правилног избора места у многоне ће зависити рентабилност производње и утрошак физичког рада.

Када се бира место где ће се подићи фарма мора се између осталог водити рачуна о следећем:

1. Удаљеност фарме од пута
2. Удаљеност фарме од насеља
3. Близина извора воде (бунара или водовода)
4. Удаљеност од електричног вода
5. Избегавати подводне терене
6. Обезбедити довољно плаца за размештај објеката за смештај сточне хране, механизације, прикључних машина и др.
7. Обезбедити довољно површине за пролаз транспортних средстава (камиона, камиона са приколицом, трактора) и др.

Из наведеног, може се закључити да од правилног избора места за изградњу фарме у многоне зависи економичност производње и утрошак физичког рада што и јесте циљ сваке производње.

Радовановић Бранислав гвил. инј

ЗАДРЖАВАЊЕ ПОСТЕЉИЦЕ (ПЛАЦЕНТЕ)

Задржавање плаценте је једна од метаболичких болести крава која се јавља у периоду након телења. Да би се смањила и спречила појава ових болести (метаболичких), треба водити бригу о здрављу животиња. То су производне болести које првенствено настају због грешака у припремању и састављању оброка. Ове болести се најчешће појављују у периоду засушења грла и то у притајеном облику, а сама болест се манифестује у критичном периоду непосредно након порођаја и у раној фази лактације.

Материца говеда нормално се ослобађа постељице након 3-8 часова после порођаја, евентуално у року од 12 часова. Ако постељица није видљива, значи да ју је крава већ избацила, али не мора да значи.

СИМПТОМИ: 24 часа након телења вири остатак плаценте из стиднице, а може се десити да ни један део постељице није изашао. У прво време нема никаквих знакова болести изузев напињања и савијања леђа. Тек од трећег дана се јављају знаци општег погоршања здравственог стања (смањен апетит и повишена телесна температура). Из стиднице цури секрет непријатног мириса. Животиња се може ослободити постељице и сама до осмог односно десетог дана. Међутим, тада долази до хроничног запаљења материце и животиње дуго времена остају неплодне, а може доћи и до сепсе са смртним исходом.

УЗРОЦИ: Не зна се поуздано још увек прави узрок задржавања плаценте. Може се рећи да је кондиција преко 3,5 током касне лактације и периода засушења један од разлога задржавања плаценте, као и недостатак контракција услед слабости материчне или трбушне мускулатуре (мањак окситоцина). Слабост мускулатуре је последица разних грешака у исхрани (дефицит енергије, витамина А и Е као и минерала калцијума), држању животиња (недовољно кретање) као и опште слабости организма, а и замор материце услед дуготрајног порођаја. На задржавање постељице могу да утичу и механичке сметње у пролазу (прерано сужавање цервикалног канала).

ТЕРАПИЈА: Што пре треба да се консултује ветеринар. У року од 24 часа након телења, треба да се спроведе терапија и лечење како се не би негативно одразило на репродукцију грла.

ПРЕВЕНЦИЈА: Давати добро избалансиране оброке пре телења, стимулација окситоцина (краву по телењу измустити што пре или дати телету да сиса како би се стимулисало лучење окситоцина и тиме избацивање плаценте).

Перић Преграј гвил. инј